

Motion till riksdagen

1987/88:L13

av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:155 om skydd
för företagshemligheter

I propositionen föreslår regeringen en ny lagstiftning för skydd av företagshemligheter, som skall införas i stället för lagen med vissa bestämmelser om illojal konkurrens. I den nya lagen föreslår regeringen bestämmelser om straff för den som olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet eller på annat sätt tar olovlig befattning med företagshemlighet. Andra angrepp på företagshemligheter grundar enligt regeringens förslag skadeståndsskyldighet.

Centerpartiet vill understryka att det finns ett behov av en ny lagstiftning inom detta område. Den ökning av företagsspioneri och olovlig befattning med företagshemligheter som nu förekommer, med alltmer avancerade metoder, måste stävjas. Samtidigt är det uppenbart att det kan finnas företeelser inom företagen som bör komma till offentlig kännedom. En rad händelser under senare år visar detta. Det är enligt vår mening en betydande risk att även sådana uppgifter som bör debatteras öppet kan komma att stoppas vid tillämpning av den nya lagen.

Förslaget kan också bidra till att den öppenhet som är grundregel på samhällsområdet kommer att inskränkas. Genom att verksamheter inom stat och kommun i ökad utsträckning överförs i bolag och andra privaträttsliga former kommer de nya restriktivare reglerna att tillämpas även inom dessa områden. Det samlade resultatet av den nya lagstiftningen kan således bli en kraftig begränsning av den öppenhet och den offentliga debatt — även på känsliga områden — som vi av tradition är vana vid i vårt land och som är en stor tillgång i vår demokrati.

Risken för att information om exempelvis miljöbrott ej skulle komma allmänheten till känna, och bidra till en öppen och offentlig debatt och handläggning av olika ärenden, kan vara överhängande. Detta trots att brottsbalken tar över den i propositionen föreslagna lagen då det föreligger brott som kan leda till åtal enligt denna balk. Det är viktigt att den nu föreslagna lagstiftningen inte utnyttjas för att förhindra att uppgifter om oegentligheter inom olika företag kan komma till allmänhetens kännedom. Vi utgår ifrån att frågor av detta slag tas upp under ärendets beredning i utskottet.

På det offentlighetsrättsliga området gäller att även uppgifter som är belagda med tystnadsplikt genom det s. k. meddelarskyddet kan nå offentligheten. En enskild person kan, utan att hans anonymitet får röjas, lämna medde-

landen till massmedia. Påföljden för en eventuell publicering kan sedan enligt tryckfrihetsrättsliga regler utkrävas endast av den som har ansvaret för publiceringen om denna skulle visa sig vara till skada. Denna ordning har fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Yttrandefrihetsutredningen (SOU 1983:4) föreslog att meddelarskyddet, med vissa angivna begränsningar, skulle utvidgas till att gälla även på det privaträttsliga området. Den allmänna motiveringen för detta var att mycket av vad som händer inom företag och organisationer kan ha lika stort allmänt intresse och vara av lika stor betydelse för den enskilde som myndigheters agerande och beslut. Centerpartiets representanter i yttrandefrihetsutredningen stod bakom detta förslag.

I de propositioner som hittills lagts på grundval av yttrandefrihetsutredningens förslag har inte det vidgade meddelarskyddet funnits med. Vi beklagar detta.

En utvidgning av meddelarskyddet ter sig särskilt angelägen med anledning av den nu aktuella propositionen om ökad företagssekretess. Till saken hör att propositionstexten i vissa avseenden är mycket oklar vad gäller på vilka grunder sekretess och tystnadsplikt skall råda. Vi anser att det bästa varit om man i propositionen på ett bättre sätt belyst på vilka grunder sekretess och tystnadsplikt skall råda. Riksdagen bör därför klargöra principerna vid behandlingen av propositionen.

För att garantera en fri opinionsbildning även i företag och företagsorganisationer, anser vi det angeläget att meddelarskyddet införs inom den icke offentliga sektorn. Frågan om ett införande av meddelarskydd bör behandlas skyndsamt och ej anstå i avvaktan på att den omtalade s. k. maktutredningen framlägger sitt betänkande.

Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställer vi att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyndsamt behandling av frågan om införande av meddelarskydd inom den icke offentliga sektorn.

Stockholm den 21 april 1988

Bertil Fiskesjö (c)

Bengt Kindbom (c)

Martin Olsson (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Eva Rydén (c)

Britta Hammarbacken (c)

Elving Andersson (c)

Marianne Karlsson (c)

Gunilla André (c)